

Τράπεζα θεμάτων Αντιγόνης Β' Λυκείου

GI_V_AEG_0_18246

Θέμα 392^ο Σοφοκλέους, Αντιγόνη, στ. 728-745

Α. ΚΕΙΜΕΝΟ

- ΑΙ. Μηδέν τὸ μὴ δίκαιον· εἰ δ' ἐγὼ νέος,
οὐ τὸν χρόνον χρὴ μᾶλλον ἢ τὰργα σκοπεῖν.
- ΚΡ. Ἔργον γὰρ ἔστι τοὺς ἀκοσμοῦντας σέβειν; 730
- ΑΙ. Οὐδ' ἂν κελεύσαιμι εὐσεβεῖν ἐς τοὺς κακοὺς.
- ΚΡ. Οὐχ ἦδε γὰρ τοιαῦδ' ἐπέιληπται νόσω;
- ΑΙ. Οὐ φησι Θήβης τῆσδ' ὁμόπτολις λεώς.
- ΚΡ. Πόλις γὰρ ἡμῖν ἀμέ χρὴ τάσσειν ἐρεῖ;
- ΑΙ. Ὅρας τόδ' ὡς εἴρηκας ὡς ἄγαν νέος; 735
- ΚΡ. Ἄλλω γὰρ ἢ μοι χρὴ με τῆσδ' ἄρχειν χθονός;
- ΑΙ. Πόλις γὰρ οὐκ ἔσθ' ἦτις ἀνδρός ἔσθ' ἑνός.
- ΚΡ. Οὐ τοῦ κρατοῦντος ἡ πόλις νομίζεται;
- ΑΙ. Καλῶς ἐρήμης γ' ἂν σὺ γῆς ἄρχοις μόνος.
- ΚΡ. Ὅδ', ὡς ἔοικε, τῇ γυναικὶ συμμαχεῖ. 740
- ΑΙ. Εἵπερ γυνὴ σὺ· σοῦ γὰρ οὖν προκίδομαι.
- ΚΡ. Ὡ παγκάκιστε, διὰ δίκης ἰὼν πατρί;
- ΑΙ. Οὐ γὰρ δίκαιά σ' ἐξαμαρτάνονθ' ὄρω.
- ΚΡ. Ἀμαρτάνω γὰρ τὰς ἐμὰς ἀρχὰς σέβων;
- ΑΙ. Οὐ γὰρ σέβεις, τιμὰς γε τὰς θεῶν πατῶν. 745

Β. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Πόλις γὰρ οὐκ ἔσθ' ... τιμὰς γε τὰς θεῶν πατῶν.

(Μονάδες 30)

ΑΙΜΩΝ

Γιατί δεν υπάρχει πόλη που ανήκει σε έναν άνθρωπο.

ΚΡΕΩΝ

Η πόλη δε θεωρείται πως ανήκει στον άρχοντα;

ΑΙΜΩΝ

Ωραία βέβαια θα κυβερνούσες μόνος σου εσύ μια έρημη χώρα.

ΚΡΕΩΝ

Αυτός εδώ, όπως φαίνεται, είναι σύμμαχος της γυναίκας.

ΑΙΜΩΝ

Ναι, αν βέβαια γυναίκα είσαι εσύ γιατί πραγματικά για σένα ενδιαφέρομαι.

ΚΡΕΩΝ

Αχρείε, (ενδιαφέρεσαι για μένα) ενώ έρχεσαι να αντιδικήσεις με τον πατέρα σου;

ΑΙΜΩΝ

Ναι, γιατί σε βλέπω να παίρνεις άδικες αποφάσεις.

ΚΡΕΩΝ

Αδικώ λοιπόν τιμώντας την εξουσία μου;

ΑΙΜΩΝ

Ναι, γιατί δεν την τιμάς, καταπατώντας τους νόμους των θεών (με το να καταπατείς τους νόμους των θεών).

2. Να παρουσιάσετε το περιεχόμενο των όρων: *μύθος, μέλος, όψη*.

(Μονάδες 10)

- ✓ Ο **μύθος**, ως μίμηση πράξεως, αποτελεί την ψυχή της τραγωδίας και σημαίνει την υπόθεση του έργου, το *σενάριο*. Τα θέματα των τραγικών μύθων τα αντλούσαν οι ποιητές κυρίως από τη μυθολογία αλλά και από την ιστορία. Οι τρεις μεγάλοι μυθικοί κύκλοι -*Θηβαϊκός, Αργοναυτικός και Τρωικός*- έδιναν θέματα, για να σχεδιάζουν οι ποιητές την τραγική δράση.
- ✓ Το **μέλος** και η **όψη** αφορούν την παράσταση της τραγωδίας. Για το μέλος, δηλαδή τα μουσικά στοιχεία της αρχαίας τραγωδίας, οι γνώσεις μας είναι ελλιπείς, ενώ η όψη περιλαμβάνει τον σκηνικό κόσμο στο σύνολό του, δηλαδή ό,τι σήμερα ονομάζουμε *σκηνογραφία* και *ενδυματολογία*. Αυτός ο σκηνικός διάκοσμος ήταν πολύ απλός και είχε σκοπό να αποτελέσει το κατάλληλο πλαίσιο για την παράσταση.

3. α) *νόσω, ἔργον, δίκης, τιμάς, ἀρχάς*: Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής.

(Μονάδες 5)

νόσω → νοσέω, -ῶ

ἔργον → ἐργάζομαι

δίκης → δικάζω

τιμάς → τιμάω, -ῶ

ἀρχάς → ἄρχω

β) σεβασμός, αμαρτία, κηδεμόνας, σκοπός, διακόσμηση: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

(Μονάδες 5)

σεβασμός → σέβεις
αμαρτία → έξαμαρτάνοντα, άμαρτάνω
κηδεμόνας → προκήδομαι
σκοπός → σκοπεῖν
διακόσμηση → άκοσμοῦντας

Επιμέλεια: Αικατερίνη Ανδρικοπούλου - Φιλόλογος